

Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

**Prostitutsiooni kaasatutele suunatud
tervishoiuteenuste külastajate HIV-ga seotud
riskikäitumine**

Esma- ja korduvklientide võrdlev analüüs
jaanuar-detsember 2012. aasta

Natalja Glushkova

Tallinn 2013

SISUKORD

1. ÜLEVAADE UURIMUSE KORRALDAMISEST	3
2. SOTSIAALDEMOGRAAFILISED ANDMED.....	3
3. PROSTITUTSIOONI KAASATUST PUUDUTAVAD ANDMED	4
4. UIMASTITE TARVITAMISEGA SEOTUD ANDMED.....	5
5. HIV-TESTIMINE JA DIAGNOOSID.....	5

1. ÜLEVAADE UURIMUSE TEOSTAMISEST

Prostitutsiooni kaasatutele suunatud teenuse esmaklientidena küsitleti kõiki, kes pöördusid MTÜ Eluliin ja Seksuaaltervise Kliiniku poole esimest korda ning nõustusid ankeedile vastama. 2012 aastal anketeeriti 90 esmaklienti ning 107 korduvklienti. Korduvklientideks loeti varasemalt vähemalt ühel korral teenust kasutanud prostitutsiooni kaasatud külastajad.

Nii esma- kui korduvkülastajate küsitlemises kasutati Tervise Arengu Instituudi poolt välja töötatud ankeeti, andmeid analüüsiti samuti esma- ja korduvklientide lõikes.

Andmeanalüüsi läbiviimiseks kasutati statistikapaketti SPSS 16.0. Andmete kirjeldamisel on kasutatud sagedustabeleid, keskmisi näitajaid ning mitme tunnuse ühisjaotuste kirjeldamisel ka risttabeleid. Gruppidevaheliste erinevuste hindamiseks on kasutatud χ^2 -testi, erinevus loeti statistiliselt oluliseks, kui $p \leq 0,05$.

2. SOTSIAALDEMOGRAAFILISED ANDMED

MTÜ Eluliini ja Seksuaaltervise Kliiniku poole pöördusid 199 inimest, nendest 123 inimest ehk 62% esimese poolaasta jooksul ja 76 inimest ehk 38% teise poolaasta jooksul. Sugude lõikes on naiste registreerimise osakaal esmakülastajate hulgas üle 93% ja korduvkülastajate hulgas üle 98%. Vastajate hulgas leidub 8 meest, kes on ankeedi täitnud.

Korduvkülastajad on esmaklientidest mõnevõrra vanem. Keskmine vanus on vastavalt 36 ja 34 aastat. Noorim külastaja on 19, vanim 53 aastane.

Tabel 1: Esma- ja korduvkülastajate elukoht

<i>elukoht</i>	<i>kokku</i>		<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Tallinn	176	89,3	78	86,7	97	92,4
Ida-Virumaa	10	5,1	4	4,4	5	4,8
Muu Eesti	9	4,6	7	7,8	2	1,9
Välismaa	2	1,0	1	1,1	1	1,0
kokku	197	100,0	90	100,0	105	100,0

Välismaal elavatest külastajatest märkis ankeeti oma elukohariigi 2 vastajat, neist 1 elab Venemaal ja 1 elab Lätis.

Tabel 2: Esma- ja korduvkülastajate rahvus

<i>rahvus</i>	<i>kokku</i>		<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
eestlane	27	14,1	16	17,8	11	11,0
venelane	149	78,0	69	76,7	79	79,0
muu	15	7,9	5	5,6	10	10,0
kokku	191	100,0	90	100,0	100	100,0

Muu rahvusena on märgitud valgevenelane (n=5), ukrainlane (n=5), lätlane (n=1), kasahh (n=1) ja korealane (n=1).

Tabel 3: Esma- ja korduvkülastajate haridustase

<i>haridustase</i>	<i>kokku</i>		<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
põhiharidus või alla selle	48	24,4	27	30,0	20	19,0
keskharidus	83	42,1	37	41,1	45	42,9
kutseharidus	46	23,4	19	21,1	27	25,7
kõrgharidus	20	10,2	7	7,8	13	12,4
kokku	197	100,0	90	100,0	105	100,0

3. PROSTITUTSIOONI KAASATUST PUUDUTAVAD ANDMED

Tabel 4: Klientide kontakti saamise viisid esma- ja korduvkülastajatega viimase 4 nädala jooksul

<i>kontakti saamise viis</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
firma eramajas, korteris, saunas, massaažisalongis	15	17,4	17	16,7
enda poolt reklaamitud telefoninumbri või e-posti aadressi kaudu	50	58,1	81	79,4*
hotellis, klubis, baaris, restoranis	17	19,8	3	2,9*
taksojuhi kaudu	11	12,8	6	5,9
tänaval, sadamas, raudteejaamas	8	9,3	5	4,9
muul viisil	4	4,7	6	5,9

*statistiliselt oluline erinevus

Tabel 5: Esma- ja korduvkülastajate kondoomi kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul seksuaalvahekorras kliendiga

<i>kondoomi kasutamise sagedus</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
muu	23	26,4	10	9,7*
iga kord	64	73,6	93	90,3*
kokku	87	100,0	103	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

Viimase vahekorra ajal kliendiga kasutas kondoomi 95,3% esma- ja 98,0% korduvkülastajatest. Seksi eest mittemaksnud partneriga oli viimase 4 nädala jooksul vahekorras 64,8% (n=57) esma- ning 50,0% (n=53) korduvkliendidest.

Tabel 6: Esma- ja korduvkülastajate kondoomi kasutamise sagedus viimase 4 nädala jooksul partneriga, kes seksi eest ei maksnud

<i>kondoomi kasutamise sagedus</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
mitte kordagi	20	35,1	12	22,6
harva	16	28,1	16	30,2
enamasti	13	22,8	8	15,1
iga kord	8	14,0	17	32,1*
kokku	57	100,0	53	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

4. UIMASTITE TARVITAMISEGA SEOTUD ANDMED

Elu jooksul on narkootikume süstinud 27% (n=24) esma- ning 23,6% (n=25) korduvkülastajatest. Eelnevalt teiste poolt kasutatud süstimisvarustusega on süstinud 23 külastajat, neist viis tegi seda viimase aasta jooksul ning 18 inimest rohkem kui aasta tagasi.

5. HIV-TESTIMINE JA DIAGNOOSID

Tabel 7: Esma- ja korduvkülastajate viimase HIV-testi tegemise aeg

<i>viimase testi aeg</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
vähem kui 6 kuud tagasi	26	29,5	49	46,2*
6-12 kuud tagasi	26	29,5	42	39,6
enam kui 12 kuud tagasi	30	34,1	12	11,3*
ei ole kunagi testinud	6	6,8	3	2,8
kokku	88	100,0	106	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

Tabel 8: Esma- ja korduvkülastajate viimase günekoloogi või veneroloogi külastuse aeg

<i>viimase külastuse aeg</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
vähem kui 6 kuud tagasi	23	25,6	64	61,5*
6-12 kuud tagasi	31	34,4	30	28,8
enam kui 12 kuud tagasi	35	38,9	10	9,6*
ei ole kunagi günekoloogi /veneroloogi juures käinud	1	1,1	0	0,0
kokku	90	100,0	104	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

Tabel 9: Esma- ja korduvkülastajad, kellele on viimase 3 aasta jooksul teatatud nende nakatumisest järgmistesse haigustesse:

<i>haigus</i>		<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
		<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
süüfilis	jah	1	1,1	2	2,1
	ei	87	98,9	91	96,8
	ei tea	0,0	0,0	1	1,1
	kokku	88	100,0	94	100,0
gonorröa	jah	3	3,4	3	3,2
	ei	84	96,6	89	95,7
	ei tea	0,0	0,0	1	1,1
	kokku	87	100,0	93	100,0
klamüüdia	jah	14	16,1	10	10,3
	ei	73	83,9	86	88,7
	ei tea	0,0	0,0	1	1,0
	kokku	87	100,0	97	100,0
trihhomoos	jah	2	2,3	2	2,1
	ei	83	96,5	91	95,8
	ei tea	1	1,2	2	2,1
	kokku	86	100,0	95	100,0
genitaalherpes	jah	3	3,4	4	4,2
	ei	81	93,1	89	93,7
	ei tea	3	3,4	2	2,1
	kokku	87	100,0	95	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

Tabel 10: Esma- ja korduvkülastajad, kellele on elu jooksul teatatud nende nakatumisest järgmistesse haigustesse:

<i>haigus</i>		<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
		<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
HIV	jah	13	15,1	11	10,9
	ei	73	84,9	90	89,1
	ei tea	0,0	0,0	0,0	0,0
	kokku	86	100,0	101	100,0
hepatiit B	jah	6	7,4	4	4,3
	ei	74	91,4	90	89,1
	ei tea	1	1,2	0,0	0,0
	kokku	81	100,0	94	100,0
hepatiit C	jah	10	11,8	11	10,9
	ei	74	87,1	90	89,1
	ei tea	1	1,2	0,0	0,0
	kokku	85	100,0	101	100,0
süüfilis	jah	4	4,9	3	3,2
	ei	77	95,1	91	96,8
	ei tea	0,0	0,0	0,0	0,0
	kokku	81	100,0	94	100,0

*statistiliselt oluline erinevus

Tabel 11: Positiivse diagnoosi saanud esma- ja korduvkülastajad (Seksuaaltervise Kliiniku andmete alusel)

<i>diagnoos</i>	<i>esmakliendid</i>		<i>korduvkliendid</i>	
	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
süüfilis	25	40,3	19	38,0
gonorröa	46	74,2	32	64,0
klamüüdia	51	82,3	34	68,0*
trihhomoos	33	53,2	29	58,0
HIV	31	50,0	24	48,0
HBV	18	29,0	11	22,0
HCV	20	32,3	14	28,0
PAP	50	80,6	11	22,0*